

Razvijanje srebrne ekonomije i povezani državni resursi za starije osobe

Dokument o stajalištu

Objavljeno 22. rujna 2022.

[Globalna mreža udruga i mreža: Umirovljenici razvijaju srebrnu ekonomiju](#)

Prijevod Aleksandar Erceg

KLJUČNE RIJEČI

dugovječnost; starenje stanovništva; aktivno starenje; korištenje e-tehnologija, e-usluga od strane starijih osoba; vodič za eUsluge za starije osobe 55+; cjeloživotno učenje; digitalna pismenost; e-učenje; prilagođenost dobi; usmjerenost na starije osobe; ministarstvo starijih osoba; vijeće starijih osoba; srebrna ekonomija.

PREDLOŽENA MREŽA

Neizvjesna prava starijih građana, posebno onih koji su visoko obrazovani i od kojih se očekuje da savjetuju i usmjeravaju mlađe generacije, potaknula su međunarodno stvaranje udruga za zagovaranje i grupa lidera mišljenja. Snaga ovih skupina, međutim, varira od zemlje do zemlje. U nekim zemljama ove skupine snažno podržavaju i u središtu su intenzivnog interesa; u drugima se praktički ignoriraju. Zbog toga smatramo kako je stvaranje mreže svih ovih udruga neophodno. Predložena mreža djelovala bi kao potpora već postojećim politikama Visokog povjerenstva Ujedinjenih naroda za ljudska prava, neovisnih stručnjaka i Globalnog saveza za prava starijih osoba. Sve tri organizacije su odavno preporučile stvaranje priznatog instrumenta za objedinjavanje trenutno razjedinjenih napora. Predložena mreža stoga će nastojati promicati međunarodnu razmjenu relevantnih stručnih znanja i ojačat će obveze i akcije koje pojedine zemlje trenutno poduzimaju kako bi ispunile te ciljeve. Na primjer, mogu se organizirati informativni javni događaji za promicanje inicijativa podrške i pružanje prilike za predstavljanje novih članova mreže. Mreža će promicati zdravlje starijih osoba, prevenciju bolesti, mobilnost starijih osoba, sigurno slobodno vrijeme za starije osobe, alimentarnu edukaciju, zaštitu od novih rizika i opasnosti, kao i jednakost u uslugama potrebnim starijim osobama za usvajanje novih informacijskih i komunikacijskih tehnologija.

U slučaju umirovljenih akademskih članova, mreža će promicati jednakost u pogledu kontinuiranog korištenja digitalnih tehnologija (osobito e-pošte), stalnog pristupa znanstvenim knjižnicama i zajamčene mogućnosti starijih osoba da financiraju vlastite istraživačke programe i održavaju besplatne seminare.

SREBRNA EKONOMIJA

Koncept "srebrne ekonomije" pokriva mnoštvo različitih, ali međusobno povezanih nastojanja. Zajedno, to može poboljšati kvalitetu života starijih osoba, posebice razinu njihove uključenosti u društvo i njihovu uključenost u gospodarske aktivnosti. Ti se ciljevi mogu postići razvojem inovativnih politika, proizvoda i usluga za zadovoljavanje potreba starijih osoba. To će zauzvrat donijeti više rasta i radnih mjesta za cjelokupno gospodarstvo.

Koncept srebrne ekonomije nastoji holistički sagledati starenje i prilike koje ono predstavlja s obzirom na budući smjer širokog spektra politika koje se odnose na izgrađeno okruženje, zapošljavanje 50+, cjeloživotno učenje i preventivnu zdravstvenu zaštitu. Štoviše, ovaj koncept nastoji prihvatiti nove tehnologije (npr. praćenje zdravlja, pametne domove, vozila bez vozača, robote za njegu) kako bi se pomoću njih smanjili troškovi starenja i poboljšali životi starijih građana, dok se u isto vrijeme potiče ekonomija.

Prvi dokument Europske komisije o srebrnoj ekonomiji naglašava važnost ovog koncepta. Zbog sve duljeg životnog vijeka i niske stope nataliteta, stanovništvo EU značajno stari. Dokument, na primjer, predviđa kako će EU prijeći s četiri radno sposobne odrasle osobe (15-64 godine starosti) u 2013. na svaku osobu stariju od 65 godina na samo dvije radno sposobne odrasle osobe na svaku stariju osobu do 2060. Druga objavljena statistika otkriva dramatičan podatak kako se na svakih pet živih starijih osoba rodi jedna dijete. Ipak, teški izazovi često predstavljaju jedinstvene prilike. Slabosti se mogu pretvoriti u snagu jačanjem društvenih mreža i strukture. Prvo, tu je veličina srebrne ekonomije. Neki su izračunali da kada bi zajednica odraslih starijih od 50 godina bila država, odgovarajuće gospodarstvo bilo bi treće najveće u svijetu, nakon Sjedinjenih Država i Kine, ali ispred Japana, Njemačke i Velike Britanije. Drugo, srebrna ekonomija se ne odnosi samo na jedan segment nacionalnog tržišta, već na ekonomiju koja presijeca nekoliko glavnih segmenata. Uistinu, doprinosi starijeg stanovništva utječu na svako tržište i industriju - uključujući stanovanje, transport, prehrambenu industriju, osiguranje, robotiku, zdravstvenu skrb, komunikaciju (uključujući internet), sport, slobodno vrijeme i putovanja. Važnost ovog segmenta stanovništva također se mora izračunati pomoću veličine njegovih resursa. U Italiji, na primjer, izvješće Confindustrie pokazuje kako građani stariji od 75 godina danas zadržavaju jezične vještine i pamćenje daleko bolje od prošlih generacija. Kao rezultat toga, uglavnom žive u svojim domovima; imaju zadovoljavajuće ekonomske resurse; provode slobodno vrijeme uživajući u odmoru, hobijima i kulturnim događanjima; i bave se sportom. Stoga su im potrebna dobra i usluge te nastavljaju koristiti svoj novac.

Međutim, kako bi se osiguralo da njihov doprinos traje što je dulje moguće, društvo mora više ulagati u preventivnu skrb nego samo u liječenje bolesti. Društvo također mora ulagati u alate i opremu za održivu mobilnost. Moraju se ukloniti prepreke sudjelovanju u društvenim aktivnostima i moraju se osigurati povlašteni pristupi i sigurna mjesta za dostavu hrane. Neke od potreba starijih osoba mogu se riješiti pomoću tehnologije. Na primjer, pomoću Interneta stvari stariji ljudi mogu nastaviti živjeti u svojim domovima dok se njihovo zdravlje prati putem raznih povezanih senzora. Druge mogućnosti uključuju mobilne zdravstvene aplikacije koje pomažu u praćenju vitalnih znakova starijih osoba, nove ICT proizvode kao što je robotika za njegu i nove prehrambene proizvode razvijene za zadovoljavanje prehrambenih potreba starijih osoba.

MINISTARSTVO STARIJIH OSOBA

Kako bi se zadovoljile potrebe sve većeg udjela starijih osoba u populaciji, bit će potrebne promjene u nekim društvenim i ekonomskim strukturama, kao i u državnoj organizaciji. Srebrna ekonomija neće nastati sama od sebe. Zato predlažemo uspostavljanje ministarstva za starije osobe u svakoj zemlji u mreži kako bi pomogli voditi i organizirati promjene.

Do sada samo sedam zemalja (Australija, Kanada, Irska, Malta, Novi Zeland, Škotska, Wales) ima takvog ministra. Ministar za starije osobe je primarna osoba odgovorna za kreiranje i provedbu politika koje jamče specifične usluge za starije osobe, kao što su zaštita zdravlja i sigurnosti. Osim toga, on ili ona će predstavljati starije osobe kao član kabineta Vlade kako bi ostale ministre podsjećao/podsjećala da uzmu u obzir specifične potrebe starijih osoba dok stvaraju i provode politike za svoja vlastita ministarstva — ministarstva koja su odgovorna za područja kao što je zdravstvo, socijalna pitanja, industrija, okoliš, obrazovanje i prijevoz. Ukratko, starije osobe moraju imati jednak glas za stolom ministara u vladi.

Ministar za starije osobe ima posebnu zadaću podupirati i promicati srebrnu ekonomiju. On ili ona moraju holistički promatrati starenje stanovništva kao i prilike i izazove koje ono predstavlja. Jedan od takvih izazova, na primjer, bit će uspostava trajnih obrazovnih inicijativa, koje će osigurati da stariji građani donose odgovorne odluke o referendumima i peticijama, poput onih koje se tiču novih dostupnih tehnologija i novih sektora tržišta, kao i onih koje se tiču postotka bruto domaćeg proizvoda posvećen Srebrnoj ekonomiji. Druga važna pitanja za starije osobe bit će ona koja utječu na preventivne zdravstvene inicijative te ona koja utječu na usluge za osobe s invaliditetom

VIJEĆE ZA STARIJE OSOBE

Za koordinaciju vladinih aktivnosti na nacionalnoj i lokalnoj razini u vezi sa srebrnom ekonomijom također će biti potrebno međuvladino tijelo (forum starijih osoba) za razmjenu informacija, raspravu o novim i novonastalim pitanjima vezanim za starije osobe i zajednički rad na ključnim projektima.

Vijeće za starije osobe je savjetodavno i konzultativno tijelo Ministra za starije osobe ili je pri Saboru. Njegov cilj je podržati više participativnog odlučivanja. Na lokalnoj razini, vijeće može podržati bolje informirano donošenje odluka na lokalnoj razini pomažući u identificiranju lokalnih potreba, što će zauzvrat pridonijeti boljoj raspodjeli oskudnih resursa.

Glavni ciljevi Vijeća za starije osobe su: utvrđivanje specifičnih potreba starijih građana; promicanje i provedba aktivnosti i projekata osmišljenih za dobrobit starijih osoba; savjetovanje vlade o pitanjima koja se odnose na dobrobit starijih osoba; održavanje učinkovite vladine komunikacije sa starijim osobama; te uspostavljanje i održavanje kontakata s organizacijama koje se bave sličnim aktivnostima u zemlji.

Utjecaj vijeća za starije osobe vjerojatno će rasti u nadolazećim godinama, s obzirom na starenje stanovništva i sve veću važnost starijih građana u biračkom tijelu. Savjeti su organizacijski alat za davanje smjernica za razvoj srebrne ekonomije u skladu s potrebama i željama starijih osoba. Ukratko, promiču usmjerenost na starije osobe.

POTPISNICI SE OBVEZUJU UČINITI SLJEDEĆE U SVOM OKRUŽENJU:

- Podijelite ovaj dokument o stajalištu relevantnim lokalnim organizacijama.
- Sudjelovati u kampanjama koje doprinose realizaciji naših ideja i prijedloga.

- Poticati i uključiti se u prekograničnu e-suradnju.
- Promicati događanja koja podržavaju aktivnosti Mreže kao i rast broja umreženih grupa.
- Objaviti nalaze o aktivnostima za provedbu ovih ideja i predložiti nove akcije na temelju stečenog iskustva.